

estnischen Gesellschaft zu Dorpat. 7de Bind, 1ste Hefte S. 56—59 meddelt dansk-estisk Krønike-Fragment, nedskrevet kort efter Estlands Overdragelse til den tydske Orden. Uden at bringe noget nyt historisk Datum, er Fragmentet dog af Interesse som Vidnesbyrd om historiographisk Virksomhed i en gammel dansk Provinds, der kun nødig opgav sin Forbindelse med det danske Rige.

V. Møllerup.

Jos. Würdinger. Friedreich von Lochen, Landeshauptmann in der Mark Brandenburg. Sitzungsberichte der königl. bayerischen Akademie der Wissenschaften (philos., philol., histor. Cl.). München 1874. S. 374—416.

Frederik von Lochens Navn er ikke ubekjendt i vor Historie. Hans Virksomhed i Kong Valdemar Atterdags Tjeneste og særlig Seiren udenfor Kjøbenhavn den 26de Juni 1342 har sikkert ham en værdig Plads blandt de Udlændinge, som fulgte med Valdemar Atterdag tilbage fra Tydskland, og stod Kongen bi i hans første haarde og besværlige Aar. Fr. v. Lochens Navn er ogsaa paa en anden Maade blevet sikkert mod Glemsel. Hans udmærkede Bedrifter i Kong Valdemars og Markgrev Ludvig af Brandenburgs Tjeneste begeistrede hans Landsmand og Samtidige den østerrigske Digter Peder Suchenwirt til at skrive et Æredigt over ham¹⁾, i hvilket Digteren med særlig Forkjærlighed dvæler ved hans Optræden i Danmark. Efterat en Notits i Nordalbingische Studien 5te Bind, S. 56 havde henledet Opmærksomheden paa denne Kilde, har Prof. Würdinger Fortjenesten af først at have benyttet den i ovennævnte

---

¹⁾ Peder Suchenwirt's Werke aus dem 14ten Jahrh. Ein Beitrag zur Zeit- und Sittengeschichte. Herausg. von Alois Primmer. Wien 1827, 8°. Digtet om Fr. v. L. er det 17de Stykke i Samlingen.

biografiske Skitse. Idet vi i det Hele kunne henholde os til den smukke og fyldige Fremstilling, som Hr. W. har givet, tillade vi os i det Følgende at meddele enkelte Berigtigelser og Tilføjelser.

Markgreve Ludvig af Brandenburgs Hof var dengang Samlingsstedet for den kamplystne tyske Ungdom. Det nye Fyrstehuus, som efter det askaniske Huus' Uddøen havde holdt sit Indtog i Mark Brandenburg, maatte Skridt for Skridt tilkjæmpe sig de Dele af Landet, som vare i mægtige Naboers Hænder. Her var derfor Ære, Berømmelse og materielle Fordele at høste, og iblandt de mange, som kjæmpede under Markgrevens Banner, træffe vi da ogsaa den svabiske Adelsmand Frederik von Lochen. 1339 bliver han slaet til Ridder, da han i Markgrevens Følge deltager i Edvard den Tredies Tog mod Frankrig. Ved det brandenburgske Hof tør man ogsaa antage, at han har stiftet Bekjendtskab med Valdemar Atterdag, og i alle Tilfælde fulgte han 1340 med Kongen til Danmark som Anfører for en Skare Brandenburgerere og Bayrere¹⁾. Han maa i ikke ringe Grad have vidst at vinde Kongens Tillid, thi allerede de første Dage af 1341 finde vi ham nævnt som Kongens Marsk²⁾, og hans Navn og Segl findes under de vigtigste af de Breve, som Kongen udstædte i den første Halvdeel af dette Aar. Saaledes træffe vi ham ved Forhandlingerne med Magnus Smek i Helsingborg 3die Januar 1341, han er Medundertegner af Amnestidekretet 16e Januar 1341, i Mai deltager han i Forhandlingerne i Roskilde om Estlands Salg, og 15de Juni sætter han sit Segl under Kongens Forskrivning til Bispen af Roskilde³⁾. Han har sandsynligviis

¹⁾ Suhm, Hist. af Danmark XIII, 50—51, anfører, at Fr. v. L. allerede 1330 har været i Danmark. Denne Notits beroer sandsynligviis paa en Forvexling med Fr. v. Lobek, som 1330 hænger sit Segl under Kong Christoffers Appel til Paven i Sagen mod Bisp Tycho af Børglum (Suhm XII, 211).

²⁾ 6te Januar 1341. Hvitfeldt f. 477.

³⁾ Suhm. Historie af Danmark XIII, 22. Hvitfeldt f. 477. Bunge. Liv-, Chur- u. Estländisches Urkundenbuch 2, S. 345. Suhm. l. c. XIII, S. 31.

ogsaa deeltaget i den uheldige Kamp (August 1341) udenfor Kallundborg, hvor Valdemar under Forsøget paa at erobre Slottet blev angreben af Grev Henrik af Holsteen og leed et Nederlag, der efter Krønikernes maaskee noget overdrevne Beretning kostede ham 2000 Mand og skaffede Grev Henrik Tilnavnet «der iserne», «ferreus».

Suchenwirt fortæller nu¹⁾, at da Kongen ikke kunde modstaa Holstenerne, drog Frederik von Lochen tilbage til Tydskland, hvor han paa egen Bekostning hvervede 150 Mand; derpaa følger en poetisk Skildring af Kampen udenfor Kjøbenhavn, som blandt Andet oplyser os om, at Kongen ikke selv var tilstede²⁾. Sætte vi disse Meddelelser i Forbindelse med vore Krønikers Beretninger, bliver Sammenhængen følgende. Efter den for Kongen saa uheldige Kamp ved Kallundborg er Fr. v. Lochen dragen til Tydskland. Her er han da traadt i Forbindelse med Kongens gode Venner Lybækkerne, som forbittede over de holstenske Grevers Plyndringer havde anraabt Kejseren om Beskyttelse, og tillige den 18de Februar 1342 sluttede Forbund med Kong Valdemar. I Spidsen for en betydelig Tropestyrke lykkes det Fr. v. Lochen at besejre Holstenerne udenfor Lybæk og derpaa plyndrende og nedbrydende de holstenske Røverridderes Borge at trænge gennem Holsten lige op til Dänischwald, hvorfra han sætter sig i Forbindelse med Valdemar, gaar over til Sjælland og her leverer Kampen udenfor Kjøbenhavn den 26de Juni 1342³⁾.

¹⁾ Vers 44—72.

²⁾ «Da waz der chünikch nicht selber pey».

³⁾ Würdinger sætter Toget gennem Holsten, Forbindelsen med Valdemar og en ny Kamp udenfor Kjøbenhavn efter Slaget den 26de Juni, idet han støtter sig paa Origines Lübecenses i Westfalen Monumenta inedita rerum Germanarum T. 1, p. 1331. Men da vore Krøniker ikke vide noget om to Slag samme Aar (1342) udenfor Kjøbenhavn, da endvidere Hansestæderne allerede 13de Oktober slutte Stilstand med Greverne og vi tillige i Midten af August træffe Fr. v. Lochen som Kongens Marsk paa Sjælland (Suhm XIII, 51) bliver Begivenhedernes Rækkefølge sandsynligvis saaledes som anført i Texten.

Modstanderne, som anførtes af Marquard Schöne og væsentlig bestode af Svenske og Holstenere, bleve fuldstændigt slagne. Suchenwirt skildrer Kampen med levende Farver:

•Man hört von den galandern
Gar wenig süßes singen,
Nur die scharffen Klingen
Die gaben auf den Helm Klang•

o. s. v.

Over 350 tildels fornemme Svenske siges at være faldne¹⁾, og Kampen mindedes senere i Vor Frue Kirkes Obituarium som Slaget ved Blidebro²⁾.

En Schweitzerkrønike beretter, at Fr. v. Lochen efter det Nederlag, han havde bibragt de Svenske, ikke vovede at blive længere i Danmark, men at han beriget med Gaver vendte tilbage til Tydskland³⁾. Dette kan dog ikke være skeet strax. Den 10de August 1342 træffe vi ham i Kallundborg som Kongens Marsk⁴⁾, og hans Virksomhed her kan ikke drages i Tvivl, da vi vide, at Kong Valdemar netop paany belejrede Kallundborg. Vi tør maaskee sætte hans Ophold i Danmark indtil Foraaret 1343, efterat Valdemar havde sluttet Forlig med Klaus Limbæk og udløst Grev Johan af Falster. I alle Tilfælde optræder han først i sin nye Hjemstavn, Brandenburg, i Juli Maaned 1343, hvor han hurtig vinder Ære og Paa-skjønnelse, og allerede i Slutningen af Aaret nævnes som een af Markgrev Ludvigs Raadsherrer. Paa dennes Vegne deltager han 1346 i Forhandlingerne om Salget af Estland, og vi finde ham som Medundertegner af de i Kjøbenhavn og Marienburg i August Maaned 1346 udstædte Diplomer angaaende Estland⁵⁾.

¹⁾ Continuatio Chronici Danorum ab. a. 1308 ad. a. 1357. Scriptores rerum danicarum VI, 524.

²⁾ Obituarium B. Virginis Hafniæ i Scriptor. rer. dan. VIII, 543.

³⁾ Johannes Vitodurani Chronicon, hos Eccard, Corpus historicum medii ævi. T. I. p. 1866.

⁴⁾ Suhm. XIII, 51.

⁵⁾ Diplomatarium Svecanum V, 596. Bunge II. 407—409.

Kort derefter bliver han Amtmand i Alten Mark og 1347 beklæder han den vigtige Post som Landshøvding i Mark Brandenburg. I denne betydningsfulde Stilling benyttes han af Markgreven 1349 som Gesandt til Kong Voldemar, for at opnaa dennes Hjælp imod den falske Waldemar, en Møllerson fra Brandenburg, der udgav sig for den i Aaret 1319 afdøde Markgrev Waldemar. Suchenwirt fortæller, at Kongen kun vilde love at optræde med 300 Hjelme til sin Svogers Hjælp, men at Lochen overtalte ham ved at minde om den Hjælp, han selv engang havde ydet Kong Valdemar, saa at denne gav Løfte om at komme selv i Spidsen for 500 Hjelme¹⁾. Som bekjendt holdt Kongen sit Løfte, og hans kraftige Bistand 1350—51 bidrog væsentlig til, at Markgreven ikke bukkede under i en Kamp, hvor selv Kejseren understøttede hans Modstander. — Fra nu af møde vi ikke oftere Fr. v. Lochen i direkte Berøring med Danmark. Imidlertid kunne vi dog paa vise hans Nærværelse i Danmark 1362, da han den 15de August i Nykjøbing paa Falster har undertegnet som Vidue en af Hertug Albrecht af Meklenburg og hans Sønner til Kong Valdemar udstædt Kvittering²⁾. Allerede 1357 havde han frairaadt sit Embede, og 1365 dør han. Hans Hustru kaldes Fru Gutha, og Døttrene: Agnes og Margrethe.

V. Møllerup.

C. T. Odhner. Sveriges deltagende i westfaliska fredskongressen och grundläggningen af det svenska väldet i Tyskland. Stockholm. 1875. 330 S., 8vo. (Aftryck ur Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-Akademiens Handlingar.).

I det forrige Aar 1875 feiredes i Preussen ved Sammen-
trækning og Paradering af Tropper, ved Indvielse af eller

¹⁾ Vers 103—126.

²⁾ Gram. Forbedringer til Kong Valdemar Christoffersens Historie. Vidensk. Selskabs Skrifter, 4de Bind, 219—220.